

POSTANOWIENIE

Dnia 17 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Łochowski

w sprawie z powództwa Banku Spółdzielczego w B.
przeciwko Gminie P.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 marca 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 11 lutego 2020 r., sygn. akt I AGa (...),

- 1. odrzuca skargę kasacyjną w części dotyczącej punktu pierwszego zaskarżonego wyroku;**
- 2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałym zakresie;**
- 3. zasądza od Gminy P. na rzecz Banku Spółdzielczego w B. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwana Gmina P. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z 11 lutego 2020 r., zaskarżając go w części tj. w pkt I. w zakresie zasądzenia od pozwanej na rzecz powódki ustawowych odsetek od 29 października 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. i ustawowych odsetek za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty od należności głównej stanowiącej kwotę

616 399,28 zł oraz w pkt II. i III. w całości. Pozwana wniosła o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na istniejące w sprawie zagadnienia prawne:

1) Czy w razie zawarcia umowy o przelew wierzytelności, zawierającej postanowienie o zabezpieczeniu wierzytelności cesjonariusza wierzytelnościami przysługującymi cedentowi jak i wierzytelnościami przyszłymi, a następnie ogłoszenie upadłości cedenta, wierzytelności uprzednio przebrane na cesjonariusza wchodzi w skład masy upadłości cedenta?

2) Czy w razie ogłoszenia upadłości cedenta oraz zgłoszenia wierzytelności cesjonariusza syndykowi masy upadłości, cesjonariusz ma legitymację procesową czynną do dochodzenia wierzytelności, które stanowiły zabezpieczenie jego wierzytelności, czy wyłącznym dysponentem wierzytelności jest syndyk masy upadłości?

3) Czy w razie złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy, wobec regulacji art. 494 k.c. cesjonariusz zachowuje roszczenie wobec cedenta i ewentualnego dłużnika ze stosunku podstawowego, którego dotyczy cesja, zwłaszcza w sytuacji, gdy traci byt prawny umowa stosunku podstawowego?

4) Jak daleko mogą być posunięte modyfikacje powództwa w zakresie jego podstawy faktycznej i prawnej, aby przyjąć, że powód nadal występuje z pierwotnym roszczeniem lub jego modyfikacją (rozszerzeniem), a nie występuje z nowym powództwem, co wymusza złożenie oświadczenia o cofnięciu powództwa pierwotnego, jeśli nie wiąże ono aktualnie z powództwem nowym?

Skarżąca powołała się również na oczywistą zasadność skargi, upatrując jej w błędnym niezastosowaniu przez sąd art. 70¹ ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (t.j. Dz.U. 2020, poz. 1228 ze zm.). Z uwagi zaś na to, że przepis ten budzi wiele kontrowersji w doktrynie i judykaturze, w przekonaniu skarżącej, konieczna jest jego jednoznaczna wykładnia. Istotne jest również to, że art. 494 k.c. wprowadza odmienny reżim prawny w odniesieniu do sytuacji stron

związanych dotychczasową umową, co do której zostało złożone skuteczne oświadczenie o odstąpieniu.

W odpowiedzi na skargę powód wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej w całości oraz o zasądzenie od pozwanej kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Pozwana gmina zaskarżyła wyrok w pkt I., w którym Sąd Apelacyjny uwzględnił apelację skarżącej od wyroku Sądu Okręgowego i zmienił ten wyrok w ten sposób, że oddalił powództwo w części dotyczącej odsetek za okres od 30 września 2015 r. do 28 października 2015 r. Autor skargi kasacyjnej nie dostrzegł, że rozstrzygnięcie dotyczące odsetek za okres od dnia 29 października 2015 r. do dnia zapłaty (podobnie jak rozstrzygnięcie dotyczące żądania głównego) jest objęte pkt II. wyroku Sądu Apelacyjnego, ponieważ w tym zakresie apelacja pozwanej gminy została oddalona. Mimo zatem niezbyt czytelnego sformułowania, rozstrzygnięcie objęte pkt I. wyroku Sądu Apelacyjnego jest korzystne dla skarżącej, a zatem pozwana gmina nie ma interesu w jego zaskarżeniu. Stąd też, skarga kasacyjna w zakresie pkt I. wyroku Sądu Apelacyjnego podlegała na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. odrzuceniu.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Ponadto zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie.

W niniejszej sprawie wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na: istnieniu w sprawie zagadnień prawnych oraz oczywistej zasadności skargi. Nie jest jednak możliwe jednoczesne wykazywanie, że w sprawie istnieje istotne zagadnienie prawne lub potrzeba wykładni określonych przepisów prawa oraz, że skarga oparta na naruszeniu tych przepisów jest

oczywiście uzasadniona. Albo jest tak, że wykładnia danych przepisów jest prosta i w związku z tym ich naruszenie jest oczywiste, albo tak, że wykładnia ta rodzi wątpliwości, wobec czego naruszenie przepisów nie może być oczywiste (postanowienie Sądu Najwyższego z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14). To co ma świadczyć o oczywistej zasadności skargi nie może być jednocześnie ujmowane jako podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., gdyż jeżeli występuje istotne zagadnienie prawne albo poważny problem świadczący o potrzebie wykładni przepisu, to nie można jednocześnie twierdzić, że z tych samych przyczyn skarga jest oczywiście uzasadniona, jako że twierdzenie o oczywistej zasadności skargi pozostaje wówczas w kolizji z problemami prawnymi warunkującymi pierwszą i drugą podstawę przedsądu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 lipca 2012 r., I UK 118/12). Taka konstrukcja wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania dyskwalifikuje jego zasadność już na samym wstępie.

Sąd Najwyższy zwraca też uwagę, że treść skargi kasacyjnej w zakresie, w jakim odnosi się ona do przesłanek przedsądu została sformułowana w sposób nieczytelny i niezrozumiały. Skarżący, powołując się na pierwszą i czwartą przesłankę przedsądu (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.), czyli istnienie w sprawie zagadnień prawnych oraz oczywistą zasadność skargi, podnosi tożsame argumenty, wskazujące na konieczność dokonania wykładni art. 70¹ prawa upadłościowego. Z kolei wywód mający wskazywać na oczywistą zasadność skargi odnosi się do umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie (k. 16-17 skargi), o której brak informacji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Jednocześnie w skardze brak jest w ogóle jakiegokolwiek uzasadnienia sformułowanych zagadnień prawnych.

Taki sposób uzasadnienia obydwu przyczyn kasacyjnych nie tylko nie czyni zadość wymaganiom utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego, lecz również nie spełnia dostatecznie wymagania zawarcia uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania w odrębnej jednostce redakcyjnej. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania stanowi bowiem oddzielną jednostką redakcyjną skargi kasacyjnej, uregulowaną w art. 398⁴ § 2 k.p.c. By spełnić to wymaganie konieczne jest pełne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z perspektywy powołanych w nim przesłanek z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Nie

wystarcza odwołanie się do uzasadnienia podstaw skargi kasacyjnej, nawet jeżeli wskazano w nim tożsame argumenty (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08; z 10 marca 2016 r., II CSK 10/16).

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałym zakresie oraz zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. art. 99 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. 2018, poz. 265) zasądził od pozwanej gminy na rzecz powoda kwotę 5400 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

ke